

A.Olejnik

PROBLEMATYKA OCENY PARAMETRYCZNEJ PUBLIKACJI W „POLISH HYPERBARIC RESEARCH”

W artykule przedstawiono aktualną działalność Redakcji PHR w kierunku umieszczenia pisma na liście czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wskazano również działania mające wpływ na wzrost oceny parametrycznej pisma w latach następnych.

PROBLEMS OF PARAMETRIC ESTIMATE OF PUBLICATION IN “POLISH HYPERBARIC RESEARCH”

The article presents the current activity of the editorial staff of PHR, the aim of which is to include the journal on the list of Ministry of Science and Higher Education. The article also points out the activities which influence the growth of the parametric estimate of the journal in the following years.

1. AKTUALNA OCENA PARAMETRYCZNA PISMA I ZMIANY W TYM ZAKRESIE

Dotychczas każda publikacja zamieszczona w **Polish Hyperbaric Research** uzyskiwała 3 pkt. Obecnie w związku ze zmianami w zasadach oceny parametrycznej czasopism naukowych ten stan rzeczy może ulec zmianie. I dla uspokojenia potencjalnych autorów należy dodać, że niekoniecznie zmiana ta może nastąpić na gorsze. Stosowanie do zapisów § 7 ust. 4 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 roku oraz w porozumieniu z Radą Nauki w roku 2006 w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyjęto następujące zasady punktacji czasopism:

1. Czasopisma polskie są oceniane w czterech grupach dyscyplin: nauki humanistyczne i społeczne, nauki ścisłe, nauki medyczne i przyrodnicze oraz nauki techniczne. Nasze pismo jako periodyk oceniany w różnych grupach (nauki medyczne i techniczne) otrzymuje punkty będące wartością średnią z punktów otrzymanych w ramach oceny w różnych grupach dyscyplin.
2. Maksymalna wartość punktowa czasopism polskich nieposiadających impact factor (IF) opublikowanego przez Journal Citation Reports wynosi 6 pkt.
3. Wartość punktowa czasopism zagranicznych (adres redakcji poza Polską) nieposiadających IF wynosi 6 pkt. jeżeli pismo jest wydawane w języku angielskim lub 3 pkt. jeśli wydawane jest w innym języku.
4. Ocena czasopism prowadzona jest przez właściwe zespoły robocze Komisji Badań na Rzecz Rozwoju Nauki Rady Nauki na podstawie danych składanych przez Redakcje zainteresowanych czasopism z ostatnich dwóch lat i nie częściej jak raz na dwa lata.
5. Ocenie podlegają jedynie czasopisma naukowe według klasyfikacji właściwych zespołów roboczych Komisji Badań na Rzecz Rozwoju Nauki Rady Nauki tzn., że nieoceniane są czasopisma popularno-naukowe i skierowane do określonych grup zawodowych.

6. Redaktor naczelny lub wydawca pisma zgłasza je do oceny wypełniając ankietę i wskazując dyscyplinę lub dyscypliny, w których czasopismo ma być oceniane oraz dołączając oświadczenie, że wszystkie publikacje zawarte w piśmie są recenzowane.

Zgodnie z powyższymi zasadami Redakcja PHR w marcu bieżącego roku wysłała do Departamentu Bazy Badawczej MNiSW ankietę, której kopię zamieszczamy poniżej.

**ANKIETA APLIKACYJNA POLSKIEGO CZASOPISMA NAUKOWEGO Z ZAKRESU
NAUK ŚCISŁYCH, PRZYRODNICZO-MEDYCZYNYCH I NAUK TECHNICZNYCH**
służąca sporządzeniu wykazu czasopism o którym mowa w § 7 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra
Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 roku w sprawie kryteriów i trybu przyznawania przyszłej
oceny parametrycznej jednostek naukowych

Nazwa czasopisma: **Polish Hyperbaric Research**

Redaktor Naczelny: **dr med. Piotr Siermontowski**

Z-ca Red. Nacz.: **dr inż. Adam Olejnik**

Adres, tel., fax., e-mail: ul. Grudzińskiego 4, 81-103 Gdynia 3 skr. pocz. 18;
tel.: +58 626 65 23; +58 626 22 30; fax.: +58 626 24 05

e-mail: nurdok@tlen.pl; aolej@wp.pl; zmmmit@mw.mil.pl

Czasopismo ma podlegać ocenie w ramach dyscypliny:

nauki medyczne i przyrodnicze oraz nauki techniczne

1. Czy wszystkie publikacje są recenzowane	Tak
2. RIF obliczony za pomocą <i>Science Citation Index Expanded</i>	
3. Wydawcą lub patronem jest niekomercyjna instytucja naukowa o zasięgu, co najmniej krajowym: Polskie Towarzystwo Medycyny i Techniki Hiperbarycznej	Tak
4. Czy streszczenia wszystkich publikacji są w języku kongresowym	Tak
5. Jaki procent prac jest opublikowany w języku kongresowym	10%
6. Czy czasopismo ma stronę internetową z dostępem do streszczeń: http://www.phr.net.pl	Tak
7. Czy czasopismo ma stronę internetową z dostępem do pełnych prac: http://www.phr.net.pl	Tak
8. Ile wynosi łączny nakład wszystkich zeszytów (tomów):	800
9. Ile rocznie publikowanych jest prac naukowych:	30

10. Częstotliwość wydawania (liczba zeszytów rocznie):

4

Dołączyć ostatnie zeszyty (tomy) z roku 2004, 2005 (2006) oraz wykaz cytowań dla udokumentowania RIF.

Na uwagę zasługuje fakt, że nie można było podać w ankiecie wartości wskaźnika RIF. Parametr ten dotyczy oceny krajowych czasopism naukowych nieuwzględnionych w bazie Journal Citation Reports (JCR). Jego istotą jest iloraz, gdzie w liczniku jest suma liczby cytowań w ocenianym roku (np. 2006) w czasopismach uwzględnionych w JCR w dwóch poprzednich latach (2005 i 2004), a w mianowniku jest suma publikacji zamieszczonych w ocenianym czasopiśmie w tych dwóch latach (2005 i 2004):

$$RIF_{2006} = \frac{C_{2004} + C_{2005}}{L_{2004} + L_{2005}} \quad (1)$$

gdzie:

- RIF₂₀₀₆ - wartość parametru RIF dla roku 2006,
- C₂₀₀₄ - liczba cytowań wykazanych w bazie Science Citation Index Expandend (SCIE) prac publikowanych w roku 2004,
- C₂₀₀₅ - liczba cytowań wykazanych w bazie Science Citation Index Expandend (SCIE) prac publikowanych w roku 2005
- L₂₀₀₄ - liczba prac zamieszczonych w czasopiśmie w roku 2004,
- L₂₀₀₅ - liczba prac zamieszczonych w czasopiśmie w roku 2005.

Zakładając hipotetyczną ilość udokumentowanych cytowań publikacji PHR na poziomie na przykład 5 cytowań w okresie 2004 – 2005, gdzie w tym czasie ukazało się 29 publikacji merytorycznych. Można obliczyć wskaźnik RIF według przedstawionej formuły. Wyniesie on 0,17 co powoduje uzyskanie 1,5 pkt za ten parametr. Ponieważ jednak PHR jako czasopismo naukowe jest bardzo młode, jest wydawane dopiero dwa lata. A na dodatek nie figuruje w żadnej internetowej bazie danych, to obecnie licznik równania (1) niestety jest wartością równą zero. Co wprost oznacza, że na chwilę obecną parametru RIF dla PHR odnotować nie można. Nie świadczy to jednak o braku możliwości uzyskania przez pismo PTMiTH co najmniej 4 pkt za publikację. Albowiem podczas punktacji zespół Ministerstwa bierze pod uwagę następujące parametry:

RIF większy niż 0,1 : 1,5 pkt

wydawcą pisma jest niekomercyjna instytucja naukowa lub towarzystwo naukowe o zasięgu co najmniej krajowym : 1,0 pkt

streszczenia wszystkich publikacji są w języku kongresowym (np. j. ang) : 0,5 pkt

ponad 70% publikacji jest w języku kongresowym : 0,5 pkt

pismo posiada stronę internetową z dostępem do streszczeń artykułów : 0,5 pkt

pismo posiada stronę internetową z dostępem do pełnych tekstów : 0,5 pkt

pismo wydawane jest jako kwartalnik lub częściej	:	0,5 pkt
nakład każdego zeszytu jest większy od 500	:	0,5 pkt
średnioroczna liczba publikacji jest większa niż 50	:	0,5 pkt

Jak widać maksymalna liczba punktów jaką może uzyskać czasopismo wynosi 6. Z wymienionych powyżej parametrów PHR posiada nieodnotowany RIF (-1,5 pkt) i liczbę publikacji w języku kongresowym poniżej 70% (-0,5 pkt). Niestety nakład każdego zeszytu PHR nie jest większy od 500 szt., średnio kształtuje się na poziomie 200 – 300 szt. Powoduje to, utratę kolejnego 0,5 pkt. Średnioroczna liczba publikacji naukowych też nie przekracza 50 – obecnie kształtuje się na poziomie 30 publikacji. (kolejne – 0,5 pkt). Co oznacza, że w chwili obecnej pismo może uzyskać wprost z ankiety maksymalnie 3 pkt Jednak ze względu na przyjęte w Ministerstwie zasady punktacji liczba uzyskanych punktów z ankiety ulega zaokrągleniu, a czasopismo umieszcza się w wykazie z przypisaną mu liczbą punktów po wykonaniu tej operacji. Szczęśliwie, dla PHR dla punktacji z ankiety na poziomie 3,0 – 4,5 pkt przypisywana jest liczba 4 punktów. To jest o jeden punkt więcej niż dotychczas. Należy zaznaczyć, że przedstawione powyżej parametry ocen są brane pod uwagę zarówno przez Zespół ds. Nauk Medyczno-Przyrodniczych i Zespół ds. Nauk Technicznych. Jedyne różnice, jakie występują pomiędzy tymi zespołami dotyczą punktacji za wartość wskaźnika RIF, który obecnie PHR nie dotyczy – tak więc 4 pkt za publikację są średnią oceną z oceny dwóch Zespołów. Należy mieć nadzieję, że powyższa analiza zasad oceny parametrycznej pisma dokonana w Redakcji będzie zbieżna z dokonaną w Ministerstwie. A z aktualnych informacji uzyskanych w Departamencie Bazy Badawczej MNiSW wynika, że prace nad nową listą krajowych czasopism punktowanych ciągle trwają, oficjalnych danych dotyczących poszczególnych pism jeszcze nie ma. Dane te mają być opublikowane na stronie internetowej ministerstwa najwcześniej we wrześniu. Do tego jednak czasu zgodnie z zasadą, że prawo nie działa wstecz, każda publikacja w PHR w myśl dotychczas obowiązujących zasad jako artykuł w czasopiśmie naukowym o zasięgu, co najmniej krajowym powinna być zakwalifikowana na poziomie 3 pkt. (Komunikat Nr 2 MEiN z dnia 07.10.2005r. Załącznik Nr1 do Komunikatu poz. 791). O jakichkolwiek zmianach w tym zakresie będziemy na bieżąco informować.

2. DZIAŁANIA W KIERUNKU WZROSTU OCENY PARAMETRYCZNEJ PISMA

Podstawowym kierunkiem zadań w powyższym zakresie powinno być uzyskanie choćby śladowej wartości wskaźnika RIF. W tym przypadku pierwszym krokiem jest reaktywacja strony internetowej pisma. Jak informowaliśmy podczas ostatniej konferencji domena <http://www.phr.net.pl> została wykupiona i zarejestrowana na kolejny rok kalendarzowy. Od lutego na stronie zaczęły się pojawiać materiały w postaci streszczeń artykułów oraz całych tekstów z roku 2004 i 2005. Niestety na skutek usterki serwera (geograficznie zlokalizowanego w USA), na którym domena była zaparkowana nastąpił brak dostępu do danych umieszczonych na serwerze, jednym słowem strona przestała działać. Obecnie koszty odzyskania tych danych znacznie przekraczają zdolności finansowe pisma, szczęśliwie w naszym posiadaniu są kopie większości zamieszczonych tam materiałów, ale reaktywacja strony wymaga zarówno czasu jak i dodatkowej pracy. Prosimy, więc o wyrozumiałość w tym

względnie i obiecujemy, że w najbliższym czasie nastąpi ponowne uruchomienie strony. Jest to również o tyle ważne, że brak w pełni funkcjonalnej strony internetowej uniemożliwia nam umieszczenie pisma w ogólnopolskiej bazie czasopism naukowo – technicznych BazTech. Umieszczenie pisma w powyższej bazie danych jest konieczne nie tylko ze względu na potrzebę jak najszerzego rozpowszechniania dorobku autorów i członków Towarzystwa, ale również ze względu na próbę uzyskania choćby śladowej wartości wskaźnika RIF. Prawidłowo funkcjonująca strona internetowa pozwala również na umieszczenie pisma w innych bazach danych, co może przyczynić się do jednoznacznie odnotowanych cytowań autorów naszych publikacji. Dopóki jednak to nie nastąpi Redakcja zwraca się z prośbą do wszystkich autorów o przesyłanie na adresy mailowe redaktorów szczegółowych danych dotyczących jakichkolwiek cytowań swoich publikacji w innych karentowanych czasopismach lub pracach naukowych o których autorzy już wiedzą. Pozwoli to przy kolejnej ocenie parametrycznej pisma (za dwa lata) podać choćby śladową wartość wskaźnika RIF, co będzie świadczyło o rozwoju kwartalnika i wzroście jego znaczenia. Innym sposobem na wzrost punktacji pisma jest zwiększenie publikacji wydawanych w języku kongresowym, najlepiej jakby był to język angielski. W tym przypadku możliwe jest tłumaczenie wszystkich publikacji na ten język, ale pismo stałoby się wówczas jeszcze bardziej hermetyczne i znacznie wzrosłyby koszt jego edycji. No, co szczerze mówiąc nas nie stać. Innym rozwiązaniem w tym względzie jest zobligowanie autorów do przesyłania materiałów w języku angielskim lub pozyskiwanie autorów zagranicznych, co w ostatnim czasie nie występowało dość często. Z drugiej jednak strony wydaje się, że bardziej istotne ze względu na ocenę parametryczną pisma jest uzyskanie wartości wskaźnika RIF na poziomie, co najmniej 0,05 co powoduje przyznanie 0,5 punktu za ten parametr. Czyli tyle samo ile za 70% publikacji w języku kongresowym. Natomiast wzrost wartości tego wskaźnika powyżej 0,05 pozwala już na uzyskanie dodatkowego punktu w ocenie parametrycznej pisma. Czyli jest, o co walczyć szukając udokumentowanych cytowań publikacji zawartych w PHR. Uzyskanie dodatkowego 0,5 pkt jest również możliwe na drodze wzrostu nakładu. W tym jednak przypadku jest to realne wówczas, gdy zaczniemy pismo sprzedawać. Do tej pory jest ono rozdawane przede wszystkim członkom Towarzystwa, autorom, recenzentom i członkom Rady Naukowej pisma. I tu kolejny apel Redakcji do autorów. Nic nie stoi przecież na przeszkodzie, aby instytucje naukowo-badawcze, które są przez nich reprezentowane prenumerowały po 2 – 3 egzemplarze pisma. Wystarczy tylko w odpowiednim czasie na przykład podczas planowania rocznego złożyć odpowiednie zamówienie w swojej bibliotece naukowej. Jest to również przyczynek do wzrostu cytowań naszych publikacji, im większa ilość zeszytów pisma trafi do bibliotek uniwersyteckich tym powszechniej będą znani ich autorzy oraz potencjalne wykorzystanie ich publikacji jako źródła wiedzy również wzrośnie.

Jednak podstawowym warunkiem uzyskania punktacji za publikację jest recenzowanie wszystkich artykułów naukowych zamieszczonych w zeszycie. Przypominamy, że od numeru 10 pisma, wprowadzono specjalny formularz recenzji, który ma pomóc recenzentom w ocenie opiniowanej pracy. Na recenzję składa się między innymi ocena wartości naukowej obejmująca: umiejętność sformułowania celu naukowego lub celu praktycznego opisywanych badań, wartość poznawczą publikacji, znaczenie wyników dla nauki, praktyki oraz dydaktyki. Ostatnim elementem oceny wartości naukowej pracy jest ocena ilościowa (punktowa) w zakresie od 0 do 55 pkt., gdzie przyjęto zasadę, że praca oceniona na poziomie 10 i mniej punktów nie będzie publikowana. Drugim elementem recenzji jest klasyfikacja naukowa opiniowanej pracy.

Powyższa klasyfikacja została zaczerpnięta z pracy prof. Czesława Cempla z Politechniki Poznańskiej¹ i przewiduje następujący podział prac naukowych [tamże]:

- podstawowa publikacja naukowa: pierwsze oryginalne przedstawienie wyników badań pozwalające na niezależną od autora ocenę wyników badań, procesu myślowego oraz pozwalające na powtórzenie opisanych badań w celu ich weryfikacji dostępna do odbioru zmysłowego w trwałej postaci (np. druk),
- publikacja przeglądowa: podsumowuje, analizuje i syntezuje istniejący stan wiedzy w danej dziedzinie,
- publikacja konferencyjna: przegląd ostatnich prac osoby bądź ośrodka lub częściej koncepcja i myśli do dyskusji nie całkiem sprawdzone, które o ile okażą się istotne, należy przedstawić w publikacji podstawowej,
- publikacja informacyjna: przegląd rezultatów badań z danej dziedziny ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia aplikacyjnego z przeznaczeniem dla decydentów niespecjalistów,
- publikacja popularyzatorska: jw., przy czym o znacznie szerszym kręgu odbiorców.

Trzecim i ostatnim elementem recenzji pracy jest jej ocena opisowa, gdzie recenzent uzasadnia wystawione przez siebie noty oraz zawiera ewentualne wnioski i uwagi dotyczące opiniowanego artykułu. Po uzyskaniu pozytywnej recenzji materiał jest publikowany. Jeśli recenzent ma uwagi autor dostaje materiał do ewentualnej poprawki lub jest informowany, że artykuł się nie ukaże.

Redakcja PHR przyjęła nieco odmienne zasady w porównaniu z innymi czasopismami naukowymi funkcjonującymi w kraju, gdyż obok danych autora publikowanego tekstu zamieszcza również imię i nazwisko jego recenzenta. Niektórzy recenzenci mają, co do tego faktu uwagi, ale zdaniem Redakcji recenzent po wystawieniu pozytywnej opinii ponosi prawie taką samą odpowiedzialność za treść artykułu jak jego autor. Ponadto autor ma prawo wiedzieć, kto i w jaki sposób go ocenił, jeśli uwagi były krytyczne. Ma też prawo do bezpośredniego kontaktu z recenzentem, co Redakcja umożliwi w sytuacjach spornych.

Ponadto, informujemy wszystkich potencjalnych autorów, że od bieżącego roku wprowadzona zostaje opłata za umieszczenie publikacji w PHR. Autor ponosi koszty druku w wysokości 25 zł za 1 str. sformatowaną zgodnie z wymaganiami redakcyjnymi, wydruk czarno – biały. W przypadku nieparzystej liczby stron autor płaci dodatkowo za 1 stronę. Opłata jest uiszczana na konto Towarzystwa przelewem na podstawie faktury wystawionej na instytucję naukowo-badawczą, którą autor reprezentuje. W przypadku, gdy autor nie jest pracownikiem naukowo – badawczym lub jest studentem, kwestia opłaty jest każdorazowo podejmowana w porozumieniu z Zarządem PTMiTH. Jeśli Zarząd podejmie decyzję o nieodpłatności, materiał ukazuje się w PHR jako artykuł

---

¹ „Jak pisać i publikować pracę naukową” (<http://neur.am.put.poznam.pl/mt/Publikacje.pdf>) autorstwa prof. Cz. Cempla, Kierownika Zakładu Wibroakustyki i Bio-Dynamiki Systemów Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Poznańskiej, mult. dr h.c., członek korespondent PAN, członek KBN w trzeciej kadencji, honorowy przewodniczący Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Technicznej.

sponsorowany przez Towarzystwo. Dodatkowo zgłaszając artykuł do publikacji autor wyraża zgodę na równoległą publikację najpierw streszczenia a następnie całego materiału na stronie internetowej pisma. Przypominamy również, że członkowie Towarzystwa cały czas otrzymują PHR za darmo, natomiast instytucje i inni odbiorcy indywidualni ponoszą koszty podane w warunkach prenumeraty.

3. PODSUMOWANIE

1. Obecnie publikacja w PHR jest indeksowana na poziomie 3 pkt.
2. Istnieją przesłanki, aby sądzić, że w najbliższym czasie punktacja publikacji PHR wzrośnie do wartości 4 pkt.
3. Dalszy wzrost punktacji dla publikacji w PHR jest możliwy, jeśli:
  - zostanie reaktywowana i utrzymana strona internetowa pisma,
  - pismo znajdzie się w internetowej bazie danych czasopism naukowych,
  - Redakcja będzie posiadała informacje o cytowaniach publikacji z PHR,
  - wzrośnie nakład pisma powyżej 500 egz. za numer,
  - wzrośnie ilość artykułów publikowanych w języku kongresowym (powyżej 70%)

Autor:

dr inż. Adam Olejnik – Zastępca Redaktora Naczelnego PHR

e-mail: aolej@wp.pl

tel.: +58 626 27 46

Uwaga Redakcji: materiał nierecenzowany

Aktualne postępy dotyczące prac nad stroną internetową pisma można zobaczyć wpisując w przeglądarce internetowej następujący adres:

<http://www.hyperbarex.nazwa.pl/phr/>